

ART

Ester Ferrando i Josep Masdevall

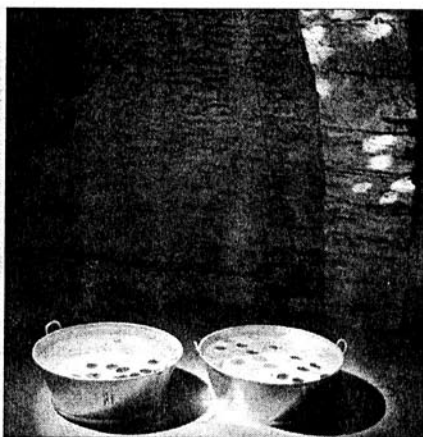
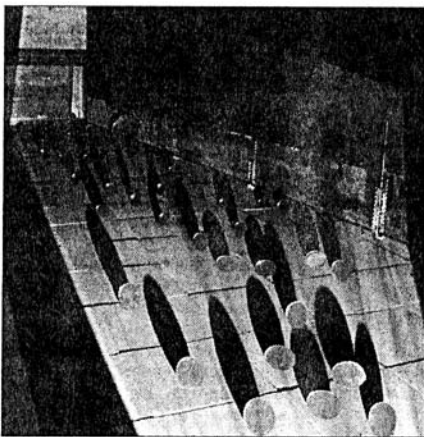
El Tint i plaça Major de Banyoles
Del 23 d'abril al 26 de juliol

Eudald Camps

Pot semblar massa llunyà, però el poder de seducció del pensament medieval resulta evident de la mà de personatges com l'irlandès Escot Erigena. Fusionant els antecedents de la filosofia grega amb la tradició dels pares de l'Església –sobretot sant Gregori de Niça–, va veure en l'home un microcosmos en què es resumia de manera perfecta tota la creació; tot allò diferent de l'home –inferior a ell, segons la teologia cristiana– tenia existència en un doble sentit: per una banda, eren idees i, per l'altra, existia conjuntament amb la composició de qualitats que constitueixen el cos, la seva realitat fenomènica. És a dir: des del punt de vista més alt de la seva existència, la resta de coses existien en l'home. Aquesta visió de l'home i del món –i de la divinitat com a principi i final absoluts– derivava necessàriament cap a posicions panteistes que esdevien quasi sempre, com a mínim, problemàtiques. Encara a nosaltres ens sol resultar sorprenent, quant no obertament inquietant, descobrir que compartim una mateixa estructura bioquímica amb la resta d'éssers vius. No es tracta tant de rellegir Escot Erigena o d'il·luminar-nos i anar pel món abraçant els germans arbres com de rescatar el que conté d'essencial la que va ser la principal intuïció (neo)platonica: participem en un mateix i complex entramat de relacions. La ciutat de Banyoles i el seu passat medieval és un bon exemple de la íntima relació que hi ha entre la seva pròpia morfologia i dos elements bàsics de la metafísica medieval com són la llum i l'aigua. Els monjos benedictins de Sant Esteve, explica Marta Pol, comissària del projecte «Llum i aigua: reflexió i refracció», van jugar un paper fonamental en l'interrelació d'espais com l'estany, la plaça Major o la Llotja del Tint. Encara ara hom pot sentir la remor de l'aigua sota els peus dibuixant un entra-

Dues intervencions ocupen la ciutat de l'estany

Retorn i reinvençió artística d'una certa Banyoles

EUDALD CAMPS

LLUM I AIGUA. Ester Ferrando, a l'interior del Tint, i Josep Masdevall, a la plaça Major, presenten els seus treballs.

mat arterial pel casc antic de Banyoles que ens transporta, pausat, al seu passat indissolublement vinculat amb l'element líquid. Ester Ferrando, al Tint, i Josep Masdevall, a la plaça Major, ens retornen una certa Banyoles

al mateix temps que la reinventen amb les seves respectives propostes artístiques. En primer lloc, Josep Masdevall titula la seva intervenció «Totes les nits surt el sol». Més enllà de paradoxes com les inventades

per Magritte, a Masdevall el que sembla interessar-li és obligar l'espectador normal, és a dir, el vianant que penetra a la plaça, a prendre consciència de l'artifici de la representació –l'espai públic i la seva funció simbòlica– al

temps que el joc de desdoblaments, gràcies a fotografies recursives, ens porta cap a l'infinit més capçós. Cada una de les quatre entrades a la plaça es conté a ella mateixa i a la seva contrafigura explícita: la dialèctica del dia i la nit dona pas a un nou estat de caràcter osmòtic. Ester Ferrando, en canvi, opta pel llenguatge escultòric dels intangibles i porta la seva proposta a l'interior d'una llotja que encara conserva intactes les marques de l'aigua i el so persistent del seu transitar. Escultora de la llum i l'aigua, l'artista registra el so gurgel del líquid sota les pedres i projecta, ajudada per miralls, empremtes que oscil·len com si intentessin reproduir una mena de dansa balbucejant de caràcter iniciàtic. En

■ ■ ■
Encara ara hom pot sentir la remor de l'aigua sota els peus pel casc antic

■ ■ ■
Empremtes que oscil·len com intentant reproduir una dansa balbucejant

aquest sentit, el bany és un dels punts centrals de la seva reflexió: aigua que purifica però que, al mateix temps, s'emporta cap al clavagueram alguna cosa de nosaltres que ja no podrem recuperar. Reflexió i refracció, tant en el cas de Masdevall com de Ferrando, per tant, com a termes que en la seva polisèmia contenen tota una subtil descripció de moviments interceptats, de transformacions, de pèrdues irrecuperables però també, i de manera potser encara més significativa, de naixement de noves formes que ells exploren en l'espai autàrquic de la representació.